

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

Физика, математика және компьютерлік
ғылымдар сериясы
1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Серия: Физика, математика
и компьютерные науки
Издается с 1997 года

ISSN 2959-068X

№ 3 (2022)
Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Серия: Физика, математика и компьютерные науки
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ91VPY00046988

выдано

Министерством информации и общественного развития
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области физики, математики,
механики и информатики

Подписной индекс – 76208

<https://doi.org/10.48081/IIDQ7052>

Бас редакторы – главный редактор

Тлеукенов С. К., *ф.-м.г.д., профессор*

Заместитель главного редактора Испулов Н. А., *ф.-м.г.к., профессор*

Ответственный секретарь Жумабеков А. Ж., *магистр*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Esref Adali,

Qadir Abdul,

Домбаев К. М.,

Демкин В. П.,

Жумадиллаева А. К.,

Ибраев Н. Х.,

Косов В. Н.,

Сейтова С. М.,

Шоканов А. К.,

Омарова А. Р.,

PhD докторы, профессор (Турция);

PhD докторы, профессор (Пакистан);

ф.-м.г.д., профессор;

ф.-м.г.д., профессор (Российская Федерация);

т.г.к., кауымд. профессор;

ф.-м.г.д., профессор;

ф.-м.г.д., профессор;

пед.г.д., профессор;

ф.-м.г.к., профессор

технический редактор

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка
на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

СЕКЦИЯ «ДИДАКТИКА ФИЗИКИ, МАТЕМАТИКИ И ИНФОРМАТИКИ»

FTAMP 20.53.21

<https://doi.org/10.48081/XHAG2019>

***Е. С. Смагова¹, Б. Б. Исабекова²**

^{1,2}Торайгыров университеті, Қазақстан Республикасы, Павлодар қ.

АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУҒА АРНАЛҒАН САЙТ ӘЗІРЛЕУ

Ондаған тіл үйрену веб-сайттарын тегін пайдалана алатын болсаңыз, неге қымбат тілді бағдарламалық құралға төлеуге болады? Бұл веб-сайттар қымбат бағдарламалар сияқты жаңа тілді үйренуге немесе бар тілді жаңартуға көмектесу үшін сабақтарды, бейнелерді, кескіндерді, ойындарды және өзара әрекеттесуді пайдаланады. Тіл үйрену басқа пәндерді жақсы меңгеруге көмектесетін дағдыларды береді. Бұл ағылшын тілі қалай жұмыс істейтінін түсінуді жақсартып және оқып жатқан басқа пәндерге табиғи түрде қолданылатын мәселелерді шешу және талдау дағдыларын жетілдіруге мүмкіндік береді.

Веб-сайттардан басқа, компьютерден алыс болған кезде жаңа тілді үйренуге тамаша мобильді тіл үйренуге арналған тегін қолданбалар бар. Бұл жаңа тілді тегін үйренуге арналған ең жақсы орындардың бірі. Веб-сайтта түсінікті және түсінуге оңай, таңдауға болатын көптеген тілдер бар.

Бұл тегін тіл үйрену сайтында бірнеше функциялар бар. Мұнда негізгі мәліметтерден бастауға арналған бөлімдері, оқу және тыңдау дағдыларын сынауға арналған әңгімелер, пайдаланушы форумымен өзара әрекеттесу үшін талқылаңыз, маңайыңыздағы тіл үйренушілерді табуға арналған оқиғалар, сұраныс бойынша аудармалар мен үлгі сөйлемдер үшін сөздік және заттарды сатып алу үшін дүкен бар.

Кілтті сөздер: бағдарламалау, веб-сайт, аударма, фильмдер, ағылшын тілі, білім.

Кіріспе

Бүгінгі таңда ағылшын тілін оқыту бойынша көптеген сабақтар, семинарлар мен тренингтер өтуде. Дегенмен, олардың көпшілігі қызықсыз, әрі зерігерлік. Ал фильмдерді көргенде адам шығарманың сюжетін түсінуге

тырысады, бұл оның тіл үйренуге деген ынтасын арттырады. Фильмдерді көргенде шынайы ауызекі тілді естуге болады, бұл оқыту үшін өте маңызды. Ағылшын тілін түпнұсқада сөйлеушілердің аузынан үйрену өте пайдалы, өйткені оны әрбір мұғалім үйрете алмайды [1–3].

Қазіргі уақытта көптеген адамдар ағылшын тілін тез, жүйелі және тиімді түрде үйренгісі келеді. Тілді үйрену кезінде ағылшын тілінің тренажерін пайдалану барлығына ыңғайлы болады [4–6]. Субтитрлер түсініксіз нәрселердің аудармашысы ретінде қызмет етеді. Фильмдегі ағылшын тіліндегі жолдар тез айтылады, бұл жаңадан бастаушыларға сөздің мағынасын бірден түсінуді қиындатады. Субтитрлердің көмегімен әрқашан түсініксіз идеяны «қуып жетуге» болады. Ағылшын тіліндегі фильмдерді субтитрлерімен көру – тілді үйренудің тамаша және тиімді жолы. Бүгінгі таңда ағылшын тілі маман үшін кәсіби дағдылардан кейінгі екінші негізгі дағды болып табылады (кейде бірінші). Ағылшын тілін білу дағдыларды үйренуді және жетілдіруді жеңілдетеді, сонымен қатар материалдық тұрғыдан алғанда да пайдалы: шетелдік жобаларда жұмыс табу оңайырақ, онда үлес жоғары. Ал егер осы өз бетінше оқуға және тіл туралы бастапқы білімнің мүлде жоқтығын қоссақ, мұның бәрі адамды тығырыққа тіреп, ағылшын тілін үйренуге деген құштарлығын жоғалтады. Ал қалау – кез келген шет тілін табысты меңгерудің басты кілті [7].

Бір жағынан, британдықтар көп жылдар бұрын белгіленген айтылу ережелеріне сілтеме жасайды. Қазір оны ешкім дерлік сөйлемейді, бірақ ағылшын тілін үйренетін немесе айтылуын орнатқан әрбір адам соған ұмтылады, соның ішінде [8]. Американдық актерлер (мысалы, Уилл Смит). Сондай-ақ барлық оқулықтарда стандартты грамматика және сөздердің емлесі. Британдық ағылшын тілін барлығы дерлік үйренеді екен. Американдық тілінде грамматикасы мен емлесі британдық тілінен біршама ерекшеленеді, сондықтан американдық ағылшын тілі бойынша кез келген оқулықтарды іздеңіз. өте, өте ақымақ.

Екінші жағынан, британдық ағылшын тілінде ешкім дерлік үйретпейтін ерекше интонация бар және оған үйрену қиын. Бұл интонация сабақтары да оқытпайды. Қанша айтуға тырыссақ та, американдық ағылшын тілін британдықтардан да көбірек алатынымыз белгілі болды [9–10]. Интонацияны былай қойғанда, біздің вокалдық аппаратымыз американдық сияқты.

Материалдар мен тәсілдер

Фильмдерді көру арқылы ағылшын тілін үйренуге арналған Fox Jump сайтының мақсатты аудиториясы, ағылшын тілін қарым-қатынас құралы ретінде қажет ететін, шетелге көшетін зерттеушілер, бағдарламашылар, тестерлер, телешоуларды, фильмдерді көргенді, ән тыңдағанды ұнататын, сүйікті кейіпкерлерінің не туралы сөйлесетінін және сүйікті әншілерін

түсінгісі келетін адамдар. Бұл әсіресе ағылшын тілінде сөйлейтін елде өмір сүргісі немесе жұмыс істегісі келетін немесе аудармашы, ағылшын тілі мұғалімі болғысы келетіндерге қатысты. Сондықтан оны тезірек үйренуге, сондай-ақ өз білімдерін басқа тілдермен әртараптандыруға ұмтылатындар көбейіп келеді. Бірнеше мотивация бар. Біреу мұны хобби ретінде қабылдайды, ал басқалары шетелдік компаниядағы орынға немесе түйіндемедегі артықшылықтарға сенеді. Басқалары шетелге кеткісі келеді. Ал біреу тіпті басқа тілде ән орындауға ұмтылады, сондықтан үйренеді. Кәсіпкерлер үшін бұл жаңа бизнес құрудың тамаша мүмкіндігі. Мұндай фильмдер әсіресе ағылшын және шет тілдерін үйренуді жаңадан бастағандар үшін пайдалы. Табыс пен отбасылық жағдай маңызды емес.

Мақсатты аудиторияның негізгі қиындықтары:

- Тілдік кедергі;
- Ағылшын тілін тыңдау мәселесі;
- Шағын сөздік;
- Дұрыс аудированияға сенімсіздік;
- Нәтижеге күмәндану;
- Мұғалімсіз білім беру;
- Сабақ кестесіне күмәндану.

Ұсынылған шешімдер: сайттағы материалдардың арқасында пайдаланушылар сөздерді және айтылу ережелерін есте сақтамай, ағылшын тілін меңгеру деңгейін, екпіндерді қалай дұрыс орналастыру керектігін және неге назар аудару керектігін жақсартады.

Ағылшын тілінде фильмдерді онлайн көруге болатын бәсекеге қабілетті сайттарды талдау үшін келесі сайттар берілген: Begin-English, Palebluedot, LeLan және Friends10. Бәсекелестердің және әлеуетті бәсекелестердің негізгі әрекеттері мен әдістері, көрермендер үлкен реакция берді. Талдау нәтижелерін жүйелеу үшін ақпаратты сұрыптаймыз. Ақпараттық таңдаулар қызықты болды. Олар жақсы үлесті қамтуға бейім болды. Сондай-ақ, көптеген қауымдастықтар студенттердің тартымды суретін жақсы сыйлықпен – тегін сынақ сабағымен пайдаланды.

Жақсы пікір алған бірнеше негізгі трендтер бар:

- Ағылшын тіліндегі жоғарғы фразалары бар пайдалы мазмұнды пайдалану;
- Тегін сынақ сабақтары;
- UGC мазмұнын кеңінен пайдалану.

Нәтижелер және талқылау

Сайт қазіргі уақытта нарықтағы құрылғылардың максималды тізіміне бейімделуі керек, іздеу жүйелерінің талаптарына техникалық оңтайландырылған. Жүйе көрсетуге тиіс қасиеттерді немесе жүйенің

әрекетіне қатысы жоқ ол сәйкес келетін шектеулерді анықтайтын талаптар. Мысалы, өнімділік, техникалық қызмет көрсету, кеңейту, сенімділік, операциялық факторлар.

- Функционалдық блоктарды орнату;
- Сайт құрылымын мүмкіндігінше табиғи етіп жасау;
- Берілген материалдар негізінде контент құру;
- Сайтқа мазмұнды енгізу (оның ішінде көрсетілген тауарлар);
- Сайт үшін ыңғайлы және функционалды хостинг опциясын таңдау;
- Сайтты іске қосу.

Сайт үшін сайттың ағаш құрылымын қолданған дұрыс. Бұл сайт құрылымының ең кең тараған түрі және неге екені түсінікті – ол беттердің иерархиясын нақты анықтауға мүмкіндік береді.

- 1) Басты бет (сайт туралы жалпы ақпарат, жұмыс географиясы);
- 2) Жүйеге кіру парағы;
- 3) Тестілеу бар бет;
- 4) жаттықтырушы;
- 5) Материалдар каталогы;
- 6) Талқылау (пікірлер);
- 7) Жаңалықтар;
- 8) Пайдаланушы кеңестері мен анықтама терезесі.

Іздеу роботтарына арналған сайт құрылымы сайт ішіндегі сілтемелер болып табылады. Бетке сілтемелер неғұрлым көп болса, соғұрлым оның сайт ішінде басымдығы жоғары болады және іздеу жүйесі оны жиі тексереді. Беттерде шарлау тізбегі болуы керек. Барлық беттерде сайттың негізгі бетіне сілтеме болуы керек.

– Категориялар мен ішкі категориялардың санын көбейту немесе азайту кезінде сайт құрылымы өзгеріссіз қалуы керек;

– Еншілес санаттар мен егжей-тегжейлі тақырыптарды біріктіретін ортақ тақырыбы немесе категориясы бар маңызды шолу беттері;

– SLO мазмұн құрылымын құру, тақырып бойынша мазмұнды иерархиялық ұйымдастыру, хаб беті мазмұнды жалпы тармаққа біріктіреді, ал SLO құрылымы осы тармақтағы таратуға жауап береді;

– Мәзірдегі немесе сайттың төменгі колонтитулындағы маңызды бөлімдерге сілтемелер қосу.

Сурет 1 – Сайттың алдын ала құрылымы.

Қорытынды

Соңғы онжылдықтарда біздің әлем өзара тәуелді болды және жаңа технологиялар бізге бүкіл әлемдегі адамдармен тығыз байланыста жұмыс істеуге мүмкіндік берді. Елдермен қарым-қатынас күшейген сайын шет тілінде сөйлеу қажеттілігі де арта түседі. Шетел тілін оқу оң көзқарасты қалыптастырады және басқа адамдарға деген көзқарасты азайтады. Шетел тілін оқу жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады. Жаңа мәдениетті үйрену жаңа және қызықты адамдармен танысуға көмектеседі. Басқа мәдениетпен жұмыс істеу адамдарға өз мәдениетін тереңірек түсінуге мүмкіндік береді. Шет тілдерін үйрену сенімділікті арттырады. Түлектер шет тілі курстарын колледждегі ең құнды курстар ретінде жиі атайды, өйткені бұл процесте дамыған коммуникациялық дағдылар.

Қазіргі уақытта басылымдардың дәстүрлі түрі, яғни баспа нұсқасы электронды нұсқаларымен салыстырғанда көбейіп барады. Адамның ортасында неғұрлым көп технологиялар, демек, ыңғайлылықтар пайда болса, соғұрлым ол соншалықты қаларлық болады. Қазіргі мыңжылдыққа қажетті кітапты алып, сөреге қою енді жеткіліксіз, өйткені қалтаңызда әрқашан жаныңызда көптеген кітаптар, сөздіктер және тіпті энциклопедиялар болған кезде бұл әлдеқайда ыңғайлы. Бүгінгі күнде, кез келген жаңа нәрсені үйрену үшін ең ыңғайлы тәсілдердің көшбасшысы Интернет арқылы, веб-сайттардан үйрену. Веб-сайт жаңа тілді тегін үйренуге арналған ең жақсы орындардың бірі. Веб-сайттар әдетте жаңалықтар, білім беру, сауда, ойын-сауық немесе әлеуметтік желі сияқты белгілі бір тақырыпқа немесе мақсатқа арналған. Веб-беттер арасындағы гиперсілтеме сайттың шарлауын бағыттайды, ол

көбінесе басты беттен басталады. Құрылым беттердің үш деңгейінен тұрады: сайттың негізгі беті, содан кейін қызмет түрлерін сипаттайтын санаттар және үшінші деңгей – кіші түрлер. Әрбір бөлімде маңызды ақпарат бар. Сапалардың қайсысы негізгі, қайсысы екінші дәрежелі болатынын дереу анықтау керек. Негізгілері ішкі санаттарға айналады, екіншілері сүзгілерге өтеді. Әрбір веб-сайт басты беттен басталады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

- 1 Begin-English. [Электронды ресурс]. – URL: <http://begin-english.ru/>.
- 2 **Kaufman, V. Sh.** Programming languages. Concepts and principles [Text] – Moscow : DMK PRESS, 2020. – 464 p.
- 3 Palebluedot. [Электронды ресурс]. – URL: <https://multimedia-english.com/videos/esl/pale-blue-dot-carl-sagan-1834>.
- 4 **Yatsyuk, O. G.** Multimedia technologies in the design culture of design: humanitarian aspect. Dissertation abstract [Text]. – Moscow : VNIITE, 2009. – 210 p.
- 5 Лингуст. [Электронды ресурс]. – URL: <https://lingust.ru/english>.
- 6 Information processes in various fields of activity // Website about communication processes Archival copy dated November 2, 2014 at the Wayback Machine. [Электронды ресурс]. – URL: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/wayback-machine>.
- 7 **Шапкина, Е. В.** Лингвостилистические особенности и национальная специфика жанра технической инструкции [Текст] // Слово, высказывание, текст в когнитивном, прагматическом и культурологическом аспектах. Челябинск. – 2003. – С. 522–524.
- 8 **Бехтерева, Н. П.** Ответственность ученого [Текст] // Наука и жизнь. – 1972. – С. 88–89.
- 9 **Борзова, Г. В.** Тексты для чтения на втором этапе обучения [Текст] // Иностранный язык в школе. – 1990. – № 4. – С. 256–264.
- 10 **Леонтьев, А. А.** Психологические предпосылки овладения иностранным языком [Текст] // Иностранный язык в школе. – 1985. – № 5. – С. 25–27.

REFERENCES

- 1 Begin-English [Electronic resource]. – URL: <http://begin-english.ru/>.
- 2 **Kaufman, V. Sh.** Programming languages. Concepts and principles [Text] – Moscow : DMK PRESS, 2020. – 464 p.
- 3 Palebluedot. [Electronic resource]. – URL: <https://multimedia-english.com/videos/esl/pale-blue-dot-carl-sagan-1834>.

4 **Yatsyuk, O. G.** Multimedia technologies in the design culture of design: humanitarian aspect. Dissertation abstract [Text] – Moscow : VNIITE, 2009. – 210 p.

5 Lingust [Electronic resources] – URL: <https://lingust.ru/english>.

6 Information processes in various fields of activity // Website about communication processes Archival copy dated November 2, 2014 at the Wayback Machine. [Electronic resources] – URL: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/wayback-machine>.

7 **Shapkina, E. V.** Lingvostilicheskie osobennosti i natsionalnaia spetsifika zhanra tekhnicheskoi instruksii [Linguistic and stylistic features and national specifics of the genre of technical instructions] // Word, statement, text in cognitive, pragmatic and cultural aspects, Chelyabinsk. – 2003. – P. 522–524.

8 **Bekhtereva, N. P.** Otvetstvennost uchenogo [Responsibility of a scientist] // Science and life. – 1972. – C. 88–89.

9 **Borzova, G. V.** Teksty dlia chteniia na vtorom etape obucheniia [Texts for reading at the second stage of training] // Foreign language at school. – 1990. – No 4. – C. 256–264.

10 **Leontev, A. A.** Psikhologicheskie predposylki ovladeniia inostrannym iazykom [Psychological prerequisites for mastering a foreign language] // Foreign language at school. – 1985. – No 5. – C. 25–27.

Материал 07.09.22 баспаға түсті.

*Е. С. Смагова¹, Б. Б. Исабекова²

^{1,2}Торайгыров университет, Республика Казахстан, г. Павлодар.

Материал поступил в редакцию 07.09.22.

РАЗРАБОТКА САЙТА ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

Если вы можете бесплатно пользоваться десятками веб-сайтов для изучения языков, зачем платить за дорогое языковое программное обеспечение? Веб-сайты используют уроки, видео, изображения, игры и взаимодействия, чтобы помочь вам выучить новый язык или обновить существующий язык, например дорогие приложения. Изучение языка дает навыки, которые помогут вам освоить другие предметы. Это улучшит понимание того, как работает английский язык, и позволит вам улучшить навыки решения проблем и анализа, которые естественным образом применимы к другим предметам.

Помимо веб-сайтов, существуют бесплатные мобильные приложения для изучения языков, которые отлично подходят для изучения нового языка вдали от компьютера. Это одно из лучших мест для бесплатного изучения нового языка.

Этот бесплатный сайт для изучения языков имеет несколько функций. Есть разделы, где можно начать с основной информации, историй для проверки навыков чтения и аудирования, обсуждения для взаимодействия с пользовательским форумом, мероприятий для поиска, изучающих язык вокруг вас, словаря для переводов по запросу и образцов предложений, а также магазина. покупать предметы.

Ключевые слова: программирование, веб-сайт, перевод, фильмы, английский язык, обучение.

**E. S. Smagova¹, B. B. Isabekova²*

^{1,2}Toraighyrov University,

Republic of Kazakhstan, Pavlodar.

Material received on 07.09.22.

DEVELOPMENT OF A SITE FOR TEACHING ENGLISH

If you can use dozens of language learning websites for free, why pay for expensive language software? Websites use lessons, videos, images, games, and interactions to help you learn a new language or upgrade an existing language, such as expensive apps. Learning a language gives you skills that will help you master other subjects. This will improve your understanding of how the English language works and allow you to improve problem solving and analysis skills that are naturally applicable to other subjects.

In addition to websites, there are free mobile language learning apps that are great for learning a new language away from your computer. This is one of the best places to learn a new language for free.

This free language learning site has several features. There are sections where you can start with basic information, stories to test your reading and listening skills, discussions to interact with the user forum, activities to search for language learners around you, a dictionary for on-demand translations and sample sentences, and a shop. buy items.

Keywords: programming, website, translation, films, English, education.

Теруге 07.09.2022 ж. жіберілді. Басуға 30.09.2022 ж. қол қойылды.

Электрондық баспа

7,50 Mb RAM

Шартты баспа табағы 8,4. Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген А. Р. Омарова

Корректор: Д. А. Кожас

Тапсырыс № 4011

Сдано в набор 07.09.2022 г. Подписано в печать 30.09.2022 г.

Электронное издание

7,50 Mb RAM

Усл.печ.л. 8,4. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка А. Р. Омарова

Корректор: Д. А. Кожас

Заказ № 4011

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

«Торайғыров университеті» КЕ АҚ

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

«Торайғыров университеті» КЕ АҚ

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

+7(718)267-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz

<https://vestnik-pm.tou.edu.kz/>